

CABINET CYNGOR GWYNEDD



Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod:	10 Mawrth 2026
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd R. Medwyn Hughes Aelod Cabinet Economi a Chymuned
Swyddog Cyswllt:	Dylan Griffiths Rheolwr, Gwasanaeth Datblygu'r Economi Nia Bowden Rheolwr Rhaglen Cefnogi Busnes, Gwasanaeth Datblygu'r Economi
Rhif Ffôn Cyswllt:	01286 679611 01286 679774
Teitl yr Eitem:	Mabwysiadu strategaeth datblygu economaidd newydd i Wynedd

1. PENDERFYNIAD A GEISIR

- 1.1. Cymeradwyo cynnwys 'Economi sy'n Gweithio i Bawb: Gwynedd 2035' fel sydd wedi ei gyflwyno yn Atodiad 1
- 1.2. Cytuno i argymhell mabwysiadau 'Economi sy'n Gweithio i Bawb: Gwynedd 2035' i gyfarfod llawn Cyngor Gwynedd.
- 1.3. Awdurdodi'r Pennaeth Economi a Chymuned gwblhau unrhyw fan addasiadau sy'n angenrheidiol a chytuno ar ddyluniad y Strategaeth mewn ymgynghoriad â'r Aelod Cabinet.
- 1.4. Cytuno i sefydlu 'Fforwm Economi Gwynedd' ar y sail amlinellir yn adrannau 4.19 i 4.24 yr adroddiad.

2. Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

- 2.1. Mae [Adran 4 Cyfansoddiad Cyngor Gwynedd](#) yn nodi fod strategaeth datblygu economaidd yn rhan o'r Fframwaith Polisi ac mae'n ofynnol i'r Cyngor Llawn ei gymeradwyo drwy law argymhelliad gan y Cabinet

3. CYFLWYNIAD

- 3.1. Mae gan y Cyngor nifer o gynlluniau sy'n cyfeirio at ddatblygu'r economi:
- O fewn [Cynllun y Cyngor](#) 'Gwynedd Lewyrchus' un o'r saith blaenoriaeth';
 - mae [Cynllun Economi Ymweld Cynaliadwy Gwynedd ac Eryri](#) yn cynnig arweiniad ar gyfer rhan o'r economi lleol; ac,
 - mae [Cynlluniau Adfywio Lleol Ardal Ni](#) yn adnabod blaenoriaethau lleol ar gyfer yr economi.
- 3.2. Y cynlluniau yma - ynghyd â dogfennau rhanbarthol, megis [Fframwaith Economaidd Rhanbarthol Gogledd Cymru](#) - sydd wedi gosod y sail ar gyfer gwaith y Cyngor yn y maes datblygu'r economi yn ystod y blynyddoedd diwethaf.
- 3.3. Drwy law Cynllun y Cyngor, dyma'r Cabinet yn adnabod fod peidio cael un cynllun ar gyfer economi'r sir yn fwlch a dyma ofyn i'r Adran Economi a Chymuned lunio strategaeth datblygu economaidd newydd i Wynedd.

4. RHESYMEG A CHYFIAWNHAD DROS ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

Y gofyn am strategaeth datblygu economaidd

- 4.1. Mae ariannu ar gyfer y maes datblygu'r economi yn gynyddol ansicr ac yn ddibynnol ar ariannu am gyfnodau byr; er enghraifft, mae'r Gronfa Ffyniant Gyffredin (SPF) yn dod i ben yn ystod y flwyddyn ac ansicrwydd ynglŷn â dyfodol ARFOR a dim olynnydd i'r Gronfa Ffyniant Bro (LUF) sydd ariannu'r rhaglen Llewyrch o'r Llechi.
- 4.2. Mae pwyslais cynyddol gan Lywodraeth Cymru ar gydweithio rhanbarthol, yn enwedig yng nghyd-destun Uchelgais Gogledd Cymru a'r cyfrifoldeb lles economaidd sydd gan y Cydbwyllgor Corfforedig.
- 4.3. Mae buddsoddiad sylweddol gan Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DG ym Mhorthladd Rhydd Ynys Môn a Pharth Buddsoddi Fflint a Wrecsam, ond dim cynlluniau cyffelyb ar gyfer Gwynedd
- 4.4. Drwy lunio a mabwysiadu strategaeth bydd modd crynhoi'r achos ar gyfer datblygu economi Gwynedd, pennu blaenoriaethu cytûn ar gyfer ymateb i'n hanghenion a sefydlu canllaw cyson ar gyfer dewis a dethol cynlluniau a blaenoriaethu gwariant yn y maes.
- 4.5. O fod wedi mabwysiadu strategaeth allwn adnabod a datblygu gweithgareddau priodol a mesur yn well effaith ein hymdrechion.

Yr heriau sydd angen sylw

- 4.6. Mae'r prif faterion sydd angen ymateb iddynt yn cynnwys:
- | | |
|--------------------------------------|--|
| • Llai o bobl oed gwaith yn gweithio | • Cyflogau isel |
| • Llai o bobl oed gwaith | • Gormod o waith rhan-amser a tymhorol |

- Pobl mewn tlodi er eu bod yn gweithio
- Cynhyrchiant isel
- Diffyg amrywiaeth diwydiannau
- Dim digon o fentrau newydd yn cychwyn
- Mentrau ddim yn tyfu

Camau i ddatblygu'r Strategaeth

- 4.7. Mae testun terfynol strategaeth datblygu economaidd newydd i Wynedd; 'Economi sy'n Gweithio i Bawb: Gwynedd 2035', wedi ei amgáu yn Atodiad 1 yr adroddiad.
- 4.8. Mae cynnwys y Strategaeth yn deillio o broses datblygu estynedig ar y cyd gydag ystod eang o rhanddeiliaid gan gynnwys partneriaid allweddol y Cyngor o'r sectorau cyhoeddus, preifat a'r drydedd sector.
- 4.9. Dyma'r prif gamau yn natblygiad y Strategaeth yn cynnwys:
 - ymchwil i gyfansoddiad a pherfformiad cymharol economi Gwynedd;
 - adolygiad o arfer da yng Nghymru, ac ardaloedd cyffelyb ledled Prydain;
 - ceisio barn mentrau o bob math ac o bob rhan o Wynedd drwy law arolwg;
 - trafodaethau unigol - ac ar y cyd - gyda rhanddeiliaid yn y sectorau cyhoeddus, preifat a'r drydedd sector; ac,
 - derbyn mewnbwn aelodau etholedig y Cyngor drwy law'r Pwyllgor Craffu Addysg a'r Economi.
- 4.10. Ar sail y wybodaeth a gasglwyd lluniwyd drafft o'r Strategaeth. Derbyniwyd adborth adeiladol a chadarnhaol ar y drafft gan y Pwyllgor Craffu a rhanddeiliaid y Cyngor ar draws y tair sector cyn cadarnhau'r cynnwys.
- 4.11. O dderbyn cymeradwyaeth y Cabinet bydd y Strategaeth yn cael ei osod a'i ddylunio cyn mynd gerbron y Cyngor Llawn.

Ffurf y Strategaeth

- 4.12. Mae ffurf y Strategaeth yn dilyn trefn resymegol i dywys y darllenwr o'r achos dros weithredu, i'r blaenoriaethau ac yna ymlaen i sut bwriedir gweithredu a mesur llwyddiant.
- 4.13. Mae adrannau 2, 3 a 4 y Strategaeth yn gosod allan y sefyllfa bresennol, yn cyfleu pam fod angen gweithredu ac yn crynhoi be sydd angen newid.
- 4.14. Yn adran 5 mae sail y Strategaeth, yr achos dros weithredu ar y cyd ac aliniad ein blaenoriaethau o fewn cyd-destun lleol, rhanbarthol a cenedlaethol yn cael ei amlinellu.
- 4.15. Yn ei dro, mae blaenoriaethau'r Strategaeth yn cael eu cyflwyno (adran 6) cyn yr adran olaf sydd yn nodi sut bwriedir rhoi'r Strategaeth ar waith a'i gydlynu, ynghyd â sut fydd cynnydd yn cael ei fesur.

Blaenoriaethau'r Strategaeth

4.16. Gweledigaeth 'Economi sy'n Gweithio i Bawb: Gwynedd 2035' yw:

'Economi arloesol, gynhyrchiol a charbon isel sy'n cryfhau'r Gymraeg, yn creu cyfleoedd newydd ac yn cyfrannu at lesiant pawb'

4.17. Mae'n weledigaeth sy'n rhoi pobl, cymunedau a mentrau Gwynedd yn ganolog ac er mwyn ei weithredu, mae tair thema wedi eu hadnabod: **Mentergarwch, Pobl a Lle.**

4.18. Ar gyfer pob un o'r tair thema, mae dwy flaenoriaeth strategol:

Mentergarwch: mentrau lleol llewyrchus sy'n rhagori

1. Uchafu gwerth ein heconomi bresennol:
Gwireddu potensial ein mentrau a'n sectorau presennol drwy gynyddu eu gwerth, cryfhau eu gwydnwch a'u cefnogi i leihau allyriadau
2. Gwneud y mwyaf o gyfleoedd newydd:
Cefnogi a gwneud y mwyaf o ddiwydiannau a gweithgareddau newydd â photensial sylweddol gan sicrhau fod y budd yn aros yn lleol

Pobl: gweithlu medrus a chynhwysol

3. Sicrhau gweithlu medrus:
Meithrin, denu a chadw talent gan ymateb i anghenion sgiliau hirdymor y sir
4. Cefnogi ein pobl:
Cefnogi pobl Gwynedd i wireddu eu llawn botensial, i gael gwaith o ansawdd, cyflogau teg a chyfleoedd yn lleol

Lle: yr amodau gorau i ffynnu

5. Y cysylltedd a'r isadeiledd gorau posibl:
Gweithredu am well cysylltedd ac isadeiledd busnes i hybu'r economi
6. Lle gwych i fyw, gweithio a mentro:
Hyrwyddo Gwynedd fel lle gwych i fyw, gweithio a mentro, gan ddathlu'r iaith Gymraeg a'n hunaniaeth arbennig

Rhoi'r Strategaeth ar waith

- 4.19. Thema gyson drwy gydol y Strategaeth yw'r angen am berchnogaeth eang ac ymdrech ar draws sefydliadau a sectorau er mwyn ei gwireddu.
- 4.20. Mae'r panel ymgynghorol sefydlwyd i gefnogi gwireddu'r SPF yng Ngwynedd wedi amlygu'r gwerth sy'n deillio o ddod a sefydliadau o'r sectorau cyhoeddus, preifat a'r drydedd sector ynghyd.
- 4.21. Byddwn felly yn sefydlu 'Fforwm Economi Gwynedd' er mwyn gweithredu'r Strategaeth.
- 4.22. Bydd aelodaeth y Fforwm yn cynnwys y prif sefydliadau sy'n cyfrannu i ffyniant lleol, a'r cyrff sy'n gweithio i ddatblygu economi sy'n buddio ein cymunedau. Bydd y Fforwm yn dod â phartneriaid lleol ynghyd o'r sector gyhoeddus, sector breifat a'r drydedd sector. Bydd sefydliadau rhanbarthol a chenedlaethol perthnasol hefyd yn rhan o'r Fforwm.

- 4.23. Byddwn yn sicrhau llais i rannau gwahanol o Wynedd er mwyn sicrhau fod ymwybyddiaeth o'r amrywiaethau ar draws y sir.
- 4.24. Bydd y Fforwm yn cwrdd o leiaf dair gwaith y flwyddyn, er mwyn:
- Llunio a chydlynu Cynllun Cyflawni blynyddol ar gyfer y Strategaeth.
 - Monitro gweithgareddau a'u dangosyddion unigol a chyfansawdd.
 - Cynnal gorolwg o'r cynnydd tuag at gyflawni'r Strategaeth.
 - Adolygu a diweddarau'r Strategaeth yn ôl yr angen.
 - Cynnal gorolwg o'r maes a datblygiadau ehangach sy'n berthnasol i economi Gwynedd gan lobio o blaid ein hanghenion.
 - Hyrwyddo a hwyluso cydweithio rhwng sefydliadau gyda rôl yn datblygu economi'r sir a phartneriaethau / fforymau eraill.
- 4.25. Mae'r Strategaeth yn sefydlu'r nod ac yn adnabod dull o fynd i'r afael â'r heriau economaidd hirdymor sydd wedi eu hadnabod ar gyfer Gwynedd.
- 4.26. Bydd Cynllun Cyflawni yn cael ei lunio yn flynyddol dan arweiniad Fforwm Economi Gwynedd i weithredu'r Strategaeth. Bydd y Cynllun yn cynnwys gweithgaredd sydd eisoes ar waith, a phrosiectau sydd ar y gweill gan nodi eu haliniad gyda'r Strategaeth a'r ardaloedd fydd yn elwa. Bydd Fframwaith Monitro a Gwerthuso'r Strategaeth yna'n fodd o fesur llwyddiant ac effaith y gweithgareddau.

5. CAMAU NESAF AC AMSERLEN

- 5.1. Gyda sêl bendith y Cabinet bwriedir cyflwyno'r Strategaeth i'r Cyngor Llawn ym mis Mai 2026, i'w fabwysiadu.

6. UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

Ymgynghori

- 6.1. Mae'r Strategaeth wedi bod yn destun cyrchu barn eang i lunio'r Strategaeth ac ymgynghori sylweddol drwy gydol cyfnod ei lunio, ymhlith y rhanddeiliaid sydd wedi cynnig mewnbwn mae:
- | | |
|--------------------------------------|--|
| • Llywodraeth Cymru | • Ffederasiwn y Busnesau Bychain (FSB) Cymru |
| • Uchelgais Gogledd Cymru | • Partneriaeth Twristiaeth Gynaliadwy Gwynedd ac Eryri 2035 |
| • Partneriaeth Sgiliau Gogledd Cymru | • Yr Undeb Amaethwyr Cenedlaethol (NFW) ac Undeb Amaethwyr Cymru (FUW) |
| • Busnes Cymru | • Rhwydwaith Mentrau Cymdeithasol Gwynedd |
| • Prifysgol Bangor. | |
| • Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri | |
| • Cymdeithas tai Adra | |

- Mantell Gwynedd
- 6.2. Mae Adran 4 yr Asesiad Effaith (Atodiad 2) yn cynnig crynodeb o ystod o'r sylwadau sydd wedi eu derbyn a'u hymgorffori o fewn y Strategaeth.
- 6.3. Yn ogystal â phartneriaid allanol mae'r Strategaeth wedi ei drafod gydag ystod o swyddogion o fewn y Cyngor gan gynnwys:
- Yr Uned Iaith a Chydraddoldeb (Gwasanaethau Corfforaethol)
 - Yr Uned Gaffael (Gwasanaethau Corfforaethol)
 - Cynllun Economi Ymweld Cynaliadwy (Economi a Chymuned)
 - Strategaeth Llechen Lân (Tîm Arweinyddiaeth Gorfforaethol)
- 6.4. Mae ymdrech hefyd wedi bod i ennyn barn Aelodau Etholedig y Cyngor drwy law Aelodau'r Cabinet a'r Pwyllgor Craffu Addysg a'r Economi.

Asesiad Effaith

- 6.5. Mae Asesiad Effaith y Strategaeth Economaidd wedi'i atodi fel Atodiad 2. Mae'n ystyried effaith y Strategaeth ar drigolion Gwynedd, gan:
- adnabod prif nodweddion y berthynas rhwng y Gymraeg a'r economi yng Ngwynedd, ac yn dangos sut mae'r Strategaeth yn ymateb i'r nodweddion hyn er mwyn cryfhau'r Gymraeg.
 - asesu effaith y Strategaeth ar lesiant mewn modd cyfannol, gan gynnwys agweddau economaidd a chymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol
 - egluro sut mae'r Strategaeth yn bodloni gofynion a phwrpas Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, gan gynnwys yr Egwyddorion Datblygu Cynaliadwy (h.y., y Pum Ffordd o Weithio) a'r Saith Nod Llesiant
- 6.6. Mae llunio'r Asesiad wedi bod yn broses iterus gyda swyddogion cydraddoldeb a iaith y Cyngor i hysbysu cynnwys y Strategaeth.
- 6.7. Yn ogystal, cynhaliwyd asesiad unswydd o aliniad y Strategaeth i ofynion a dymuniadau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, sydd wedi ei amgáu yn Atodiad 3. Mae canlyniad yr asesiad wedi arwain at lunio adran 3 y Strategaeth (yr achos dros weithredu).

Sylwadau'r Swyddogion Statudol

- 6.8. Sylwadau'r Prif Swyddog Cyllid:

'Mae'r Strategaeth ddrafft sy'n cael ei gyflwyno yma yn cynnwys nifer o feysydd gweithgaredd, a pwysleisir yn yr adroddiad a'r Strategaeth fod angen am berchnogaeth eang ac ymdrech ar draws sefydliadau a sectorau er mwyn ei gwireddu. Yn y cyd-destun hwn nodir nad yw'r Strategaeth yn amlygu'r costau refeniw a chyfalaf fydd Cyngor Gwynedd yn eu wynebu er mwyn ei wireddu. Tra bydd llawer o'r costau hyn yn cael eu hariannu o gyllidebau cyfredol, os bydd angen gwneud ceisiadau am gyllideb ychwanegol rwyf yn disgwyl y bydd hynny yn cael eu gwneud trwy drefniadau arferol y Cyngor.'

6.9. Sylwadau'r Swyddog Monitro:

“Mae'r Strategaeth yn rhan o Fframwaith Polisi y Cyngor sydd yn nwylo y Cyngor Llawn i'w fabwysiadu ac addasu. Fodd bynnag yn unol â Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Trefniadau Gweithrediaeth) (Swyddogaethau a Chyfrifoldebau) (Cymru) 2007 a adlewyrchir yn y Cyfansoddiad cyflwynir y mater i benderfyniad y Cyngor ar argymhelliad y Cabinet. Rwy'n fodlon gyda priodoldeb y penderfyniad a geisir.”